

Műsorajánlat
1994. febr. 14 — febr. 20 -ig

Televízió

TV 1 _____ TV 2

H 18.00 Téli Cimbora-tábor

K 16.18 J.S.Bach:

I.brandenburgi verseny

Sz 17.14 Siker és balsiker I.

Cs 17.30 Siker és balsiker II.

P 16.10 Telecke

Szo. 13.15 Zenés képeslap

V 14.55 Lehel kürtje

Zenei rejtvény

**Milyen hangszerek játszanak a
vonósnégyesben?**

A „Búcsú szimfónia” története

Az egyik évben Eszterházy herceg a tervezettnél hosszabbideig tartózkodott Eszterházában, s emiatt a zenészek szabadságolása késett. Haydn a herceget a zene nyelvén akarta figyelmeztetni arra, hogy a zenészek már türelmetlenül várják a szabadságot. Szimfóniát írt. A bemutatón a szokásos négy tétel után ötödik is következett, amelyben a különféle hangszerek a maguk jellegzetes hangján panaszkodtak, beszéltek, szinte kívánságukat közölték. A tétel közepén a második kürt szólama hirtelen lezárult, a kürtös összeszedte kottáit, eloltotta pultjánál a gyertyát és távozott. Rövidesen követte példáját a fagott, az oboa, majd az első kürt szólam játékosai is. Már csak a vonósok játszottak, mindig kevesebben. Végül csak két hegedű maradt, egyre halkuló, fáradt, elhaló játékok zárta le az előadást.

A herceg megértette a zenei tréfa mögött rejlő jogos kívánságot; zenészei számára már másnap reggel megadta a szabadságot.

Muszorgszkij: Egy kiállítás képei c. műből a Csibék táncát Tóth Viktória 3.a osztályos így képzelte el.

**AZ OROSHÁZI
III.SZ
ÁLTALÁNOS
ISKOLA**

**ZENEI TAGOZATÁNAK
MINTALAPJA**

JOSEPH HAYDN
(1732 — 1809)

A hét zeneszerzője:

JOSEPH HAYDN

Joseph Haydn

Osztrák zeneszerző, a bécsi klaszikusok első képviselője.

Alsó-Ausztriában, **Rohrauban** született 1732-ben, egy falusi bognármester fiaként. Édesapja nem volt ugyan képzett muzsikus, de tudott hárfán játszani és szeretett énekelni.

Haydn így emlékszik gyermekkorára:

„Ötéves koromban már én is énekeltem műsorának egyszerű, rövid darabjait. Ez arra bírta apámat, hogy zenei és egyéb tanulmányok elvégzésére beadjon egyik rokonukhoz, aki aztán sokféle tanulmányra fogott, amiért hálás vagyok neki, noha házában több volt a verés, mint a koszt.”

A faluban, ahol **Haydn** gyermekkorát töltötte, osztrák, magyar és horvát anyanyelvűek laktak. Ebben a környezetben fogékonyra vált a különböző nemzetiségűk zenéi iránt.

Nyolcéves korától **Bécsben**, a **Szent István-dóm** kórusában énekelt, majd hangja mutálása után a maga erejéből tovább tanult.

Erről így ír: *„Tehetséggel és szorgalommal jutottam előbbre; fiatalemberek megtanulhatják példámon, hogyan válhatik a semmiből idővel mégis valami, mert bizony mindaz, ami vagyok, a szorongató szükség műve.”*

A 17-18. században a zeneművészet „birtokosai” az egyház és a nemesség. Ők tartották fenn a zenekarokat, énekkarokat, művészi együtteseket; belőlük élhetett a művész.

Haydn 29 éven keresztül az **Eszterházy** hercegek szolgálatában **Magyarországon** élt, **Kismartonban** (ma **Eisenstadt, Ausztria**) és **Eszterházában** (a mai **Fertődön**) az udvari

zenekar karmestereként.

A zenekar vezetésén kívül feladata volt ünnepi alkalmakra nagyobb szabású zeneművek komponálása is.

A Magyarországon eltöltött évek emlékét őrzi a Haydn-művekben felbukkanó *verbunkosmotívum*.

Ötvennyolc éves korában **Salomon** hegedűművész hívására **Londonba** utazott. Műveit nagy sikerrel mutatták be, a hangversenyeken ünnepelték. **Oxfordban** díszdoktorrá avatták. Hatalmas életműve több, mint **100** szimfóniát, operákat, vonósnégyeseket, oratóriumokat ölel fel.

Szimfóniái közül többnek nevet is adtak. Így pl. **Tyúk, Medve, Dobütés, Óra, Katona, Oxfordi, Londoni, Meglepetés, Búcsú szimfónia**.

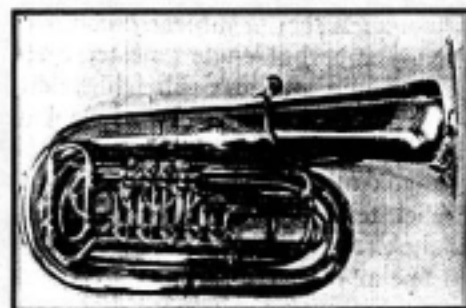
1809-ben, Bécsben halt meg.

A fertői kastély

A tuba

A legmélyebb hangú rézfúvós hangszer. Többszörösen hajlított, mintegy öt méter hosszú, egyenesen szélesedő csőből készül. Nagy tölcserre fölfelé néz, a hangok megszólaltatását 4-5 szelep segíti.

Tuba

Leopold Mozart: *Utazás szánon* c. művét **Kovács Orsolya 3.a** osztályos rajzolta le.